

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Ambrosius Calepi||nus Bergomates: professor de||uotus
ordinis Eremitarum sancti Au||gustini: Dictionum
latinarum e greco || pariter diriuantiu[m]:
earu[n]de[m]q[ue] interpre||tationu[m] collector ...**

Calepino, Ambrogio

[Wien], 1512

VD16 VD16 C 227

V Ante L

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97871](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97871)

Vitabundus idem qd vitas. Sal. Darius vitabundus classem hostiu ad oppidum puenit.

Vitium pprie dicit qd virtuti opponitur: vitio: qd vitian du strac fugiedu. Dicit. Si qd vitii comisit. Aliqñ dicit error. Dicit. Libu vitios plent. Aliqñ morbus: Quis ad inuice separent: qd morbus sic habit? quida cõtra naturã qd vitium rei facit deteriori: vt febrius: infantia. Vitium vo ppetuũ corpus ipedimentu: vt cecitas/ claudicatio/ vecordia. Et nõ solũ in hoie/ sed i alijs hz reb? dicit. Cice. peto. Si nihil est in parietib? aut te: cto vitij, cetera mihi pbabunt. Dicit qd morbosus est etiã vitiosus dicit: sed nõ eõtrario. Equ? morbu? z calcitrosus vitiosus nõ morbosus est. Claudus vo aliquo actu factus z morbosus z vitiosus dicit pör.

Vitio dare est culpam: vitupare. Terẽ. in And. Hunc quã rem vitio dent queis aduertit. Et paulo post illi vituperãt facium.

Vitiositas (vt Cice. li. iij. tul. inquit) est habitus aut affectio in tota vita inconstans.

Vitiosus magistratus dicitur vitio creati. vñ apud Liuiũ legun? expugnati esse: vt vitiosus dicator: p augures fieret. Cice. in phil. vitiosum cõsule appellat. hoc est vitio creati ex augurũ disciplina. Quã em comitia Romę habebant cã magistratuũ creando: solent augures de celo seruari: si aut fulmen vidissent aut contraria audiuissent. Quare paugures nũciata illi magistratus vitio creati esse dicebant: z ita se abdicare cogebantur.

Vitio as: corruptio/ destructio. Lactã. lib. viij. Aer vitiosus a corruptus z pestilens fier. Plau. in prolo. Pul. Et filia lyconides vitiosat. Nam vitiosa virgine dicitur cã pudicitia amittit: z vitare eõ sedare. Apul. Atroqz oculo vitios? Hinc corpe vitiatos dicitur qd ceci vel mani/ vel claudi nati/ factive sunt. Hinc vitiatio vitio lato: corruptio/ vitio sitas vo vitii dicit.

Vitupero as: vitio aliquid do: qd vitia paro. Terẽ. Ad vituperaãt facti. Hinc vitupatio: qd si cũ verbo venio vel similib? iungat: passus accepit. Cice. Et ppe en in sermone hoim: atqz in cã vitupatione veniret.

Vituperium idem qd vituperatio. Cice. Tel etiã a vitio dictum vituperium.

Vituperones qui z vituperatores.

Vitru materia translucida: qd ex arena z cinere fieri dicitur. Vuo is xi cũ: quasi vim z vigorem habeo: qd licet absolutã sit: dicimus tñ qñs viuo felicitã vitã. Interduz viuere est letã vitã agere. Quis verbi cõposita sunt cõiuo: vnde z cõiuu: puuo. qd est vqz ad finẽ vitio Plau. in cap. Etiam si puuo vqz ad summã gratã tñ breue spaciũ est: pferundi qd minitas. Reuuo. a qd reuulso rursus viuus/ flo. Supuuo. Hic. in exo d. Si vno die vel duob? supuierit nõ subiacet pge. Hui? vbi frequenter vitio est vitio asa: qd fit vitio asa.

Viuere in piem dicitur qui quotidie parãt noua cibaria nihil referãtes: nec recõditõ vtunt: hodie appetentes hodie illud: quoz varia est vita z vitus. Cice. li. v. tul. Nos indie viuim?. Col. li. iij. Nec puidet futuro tẽpori: sed qd plane in die viuant sic imperãt vitibus z eas ita multis palmis onerãt: vt postertati non consulant.

Viuus a un: qd vitã habet: quãdoqz ponit p naturali. Arg. li. ij. Geoz. Et vna sua plantaria terra. Quãz p eo qd vim aliquã habet: vnde viuũ lapidẽ dicitur ignitã: qd vim habet: emittit ignẽ. Quãz p valido ac vedemet. Arg. Paulatin abolere sichesti: Incipit z tẽrat viuũ puerere amore. Hinc semiuuũ: qd nõ signitãt sem in otuãno debile ac vigor? erigui.

Viuar validũ: vigozolum: diu viuẽs: z qd absumi non pör. Hinc viuatio: viuacissimus: viuacitas que est vigoz ac robur: z viuacia.

Vuidus a un: quasi viuus. Dicit. Quattuor artificis

viuida signa boues: qd spirantia atqz viuantia. Als integrũ. Plau. in ru. Nõ vides me referre vuidã re: te sine squamõ pecu. Legit z vuidum.

Viuariũ locus in quo vel auca: vel pisces: vel fere continent: que ad victũ dũtaxat pinent. Dicit. Ostreorum viuaria primus Sergius orata in Baiano inuenit. Idem leporariũ dicit et roborariũ. Proprie tñ piscine vbi pisces cõtinent: sicut apiaria loca: in qd? alui apã tenent: que mellifera z mellaria noiant.

Viuiradix vitis que cũ radice ferit: quasi viuã radicem habet: ad differentia maleoli: z talearũ. Dicit. In arido solo viuiradix quoz frustra feritur. Col. Satio: nis autẽ duo sunt genera maleoli vel viuiradicis.

Viuerra animal paruũ quidẽ sed magni vigoris. Du stella rustica dicit: vt ait Strabo apprica impostata. Hic vtunt adolentes ad extrahẽdas de parietibz nidis auiculas. Hicẽ dicitur yca. Aristoteles lib. ij. de aiãlib?. In pdofelena via interiacet: cui? vitra alterũ latus signũ gale: circa alterũ signũ nõ potest.

Dicit. In pdofelena insula viã mustelle nõ transeunt: Et aliud mustellã syluestriũ gen?: qd lãge domesticz maiores iũt: a grec? Itides vocãt. Arist. Itis syluestris mustelle genas est magnitudine melicis castis: sed pilo facie albedine partis inferioris z moris astutia mustelle simile est: manifeste maiorẽ imodiã officit alucaribus. Genale eius officũ est. Sed syluestriũ quoz mustellã duo genera sunt: alterũ sub vtre rufficat: marẽ appellãt. Bar. Genator maris supbus adest. Alterũ cãdidius z viuerra vocãt. Dicit. Bagna ppter venatũ eozũ viuerris grã est: imitãtã eas in specus qui sunt multiformes in terra. vñ z non men aiãli. s. canicul?. Atroqz genus greci yca. cypriã nostri syluestres mustellas nuncupãt.

Vix aduerbiũ significat cum viã difficultate: z labore. Arg. li. ij. Geoz. Vir humiles apibus castas rozẽs ministrat. Terẽ. Vir retraxi filium ab amore ancille. Aliqñ ad tẽpus. Vir. Vir e cõspecu scule telluris in altũ: Acla dabãt len. i. statim. Idẽ. Et quos fido: nia vir vbe reuelli: id est nuper. Aliqñ ponit p non. Luc. Carcer vix carcere dign?. Quid. Vir Duamna tanti totaqz Troia fuit.

Virtandem significat post multũ tẽporis. Cice. Appio pul. Vir tandem legi litteras dignas Appio Virgii. Vir tandẽ Itaci magnis clamoribus actus Compostro rupit vocem.

D Ante 2

Vlcus est recta z clausa malignitas. Est enim sanies cõcreta intra cutẽ latitãs: qd vt pperẽ abrupta cute erũpar emplastris supne alligatis solet cõfoueri. Arg. lib. ij. geoz. Et si quis ferro ponit rescindere summũ Ulcis os: alitã vitũ viuũ regẽdo. Vulnus vero est hyans patens: qd apura corpõis icu facta: vlcera capitis manãtia sunt: qd greci cõuõpãt vocãt impetitũ vulg? termã. Quidã hoc nomen aspirãdũ putãt qm a greco originem trahat. Illi em. Ulcõs helcos.

Vlcero as: pe. cor. dilatio: z quasi vlcus factio dicitur. Hinc epulcero vlcus dilatio. Col. lib. viij. Fere autẽ p estãt sic muscis aures canũ: epulcerãt sepe vt amittãt p translationẽ significat epulcero/ epulcero. Cice. Ita mihi animũ epulcerãt.

Vlcis cor eris: vlcus vindico z iniuriã nõ ipunitã relinqz. Vler fructus rois marini similis aspa aurũ retinens.

Vlugo pe. pro. terre humor ex ea nunã recedẽs: vñ vliginosus ager qui semp? est humidus. Humidus qui aliqñ siccãt. Bar. Solũ oportet esse eruderatũ z p ciliũ: vt euerti facile possit ac fieri purũ. Non em solũ ea vligo sanã corũpit onũ: sed etiã vngulas scabias fieri cogit.

Vllus aliquis quasi vnus aliquis: qd nomẽ nunã affir?

matue ponit. Neg em dicimus vllus hō currit: si cur aliquis hō currit: sed ponit vel negatiue vt nō est vllus q̄ currat: vel interrogatiue: vt ē ne vllus q̄ currat: vel subiunctiue: vt si vll' me vocauit: statim veniā Ab vllus sit cōpositū nullus.

Vlna cubitus seu brachiū q̄m̄ vtriusq̄ manus exten/sio. Alma inquit Ser. in buc. pprie est spatiū in q̄trū vtrāq̄ extendit manus. Dicta vlna απο τω ωλε πωπ. i. brachijs. licet Sue. vñ cubitū velit esse tādū

Vlpicā pe. cor. greci appellauerē genus allij (modo. gradū) inter pulmētaria ruris auctores. Plī. et Col. Quidā vlpicā vocāt allij punicā. Bigci autē αφοστ κολογ appellāt: lōge maioris vis q̄ allij. Plau. in pe. Tu autē plenior allij vlpicā q̄ romani remiges. Colu. Luna infra terrā sit q̄ allium vel vlpicā serui/mus vel in tabulatū reponim'. Sic em neq̄ acerrimi saporis existere neq̄ mādētū bali' in odorare existit

Vltra ppositio est cū actō deseruit et nō nisi (manur. separata inuenit. Cuius elegantiam ostendit Sal. in Jug. Daurijs vanū genus: vt aliū apbyce contē/ debāt antipodas vltra ethiopiā cultu plarā et iustos et egregios agere. Aduerbiū est cū sine casu ponit: vt assidue lego nihil vltra facies. Et tūc ex se facit vlt/ rior: et vltimus. Sit autē vltra ab vls: quo veteres vte bantur: sicut circa a cis.

Vltra fama. i. opinione significat q̄m̄multū: sicut intra famā qd̄ est huic contrariū. Quintil. Horensū scri/ pra tū intra famam sunt.

Vltimus pe. cor. ab vltra idē est qd̄ postremus. Aliq̄ etiā d̄ p̄m̄. Cūrg. li. vii. Tu sanguis vltim' au/ ctos. Dicit' vltim' q̄ vltra oia sit: siue ante respicias:

Vltro ab vltra sit et significat vltra siue in/ (siue retro. sup. Cūrg. Et miserescim' vltro. i. vltra id qd̄ rogauit p̄m̄. Interdū significat sine requisitō: vt vltro ad te veni. i. nō requisitus: sed spōte veni. Interdū pra/ ue ac puerit: seu d̄a vice: aut prior. Terē. i. adel. Mi/ si me illo credidisti esse hoim nūero: q̄ ita sibi putant fieri iuriā vltra si quamfacere ipsi expostulat et vlt/ tra accusant.

Vltrocitro q̄ significat id qd̄ vulgo d̄: huc et illuc: et tam in factis q̄ in dictis d̄. Quintil. Inuenis sicut soler vltrocitroq̄ cōmeare. Cice. Dulcisq̄ d̄bis vltroci/ troq̄ habitus ille nobis plump' est dies. Quidāz in hac significatiōe vtuntur sursum et deorsum. Terē. Ser. ego te coros Parmeno bos mēses quietū red/ dā ne sursum deorsum ve curstes. Tractū ab athenis cui' poit' in imo: vbs d̄o in editiore loco sita est.

Vltroneus a um. idē qd̄ spontaneus. Hiero. in Erod. Ab hoie qui offert vltroneus accipietis eas.

Vlubie ciuitas in Italia. Hora. Est vlubis animus si. te non deat equus.

Vlula pe. cor. a ius a steru denomiata: hoc est απο τω ολωλ. i. ep qd̄ est vlulare et flere. Cūrg. Certent et

Vlysses fuit filius laerte regis ithaces (cognis vlule. vñ et laerti' cognoscat' est et Ithacus ab ithaca insula in q̄ regnauit. Et Dulichius ab insula dulichia: q̄ in il lius regno habebat. Similit' et nartius a nartio. Et est qnq̄ scōe declinationis sicut et achilles. Cūrg. Et terrā altricē seui execramur vlyssi.

Vlythona ciuitas in hispania ab vlythe cōdita. Sunt est q̄ precipiant et vlyxem et vlythona scribi per r. sed ta les grecas litteras ignorant.

V Ante D

Vmbo media pars clypei eminetio: licet qnq̄ p toto clypeo ponat. Linn'. Ballū vmbone icā deturbat. Gra. Hā clypeus clypeis vmbone repellit vmbo Cū Vmbilicus pe. pro. d̄: qd̄ in aliq̄ re (uilibus bellis. est mediū. vñ de libro qz vmbilicū dici ostēdit. Catul. Relata carthe regie. i. libri noni vmbilici loza rubra

mebrane. et Plī. vmbilicū italie circa sacā reatinū d̄ sit Suidas nosser. ομφαλιόμια οπ̄ τω ομ φαλογ τω βρεφουσ αιμαϊαι απο σεμροισ και αυσαι δε ομφαλιόμοι λεγορσαι και ομ φαλιου ο ομφαλοσθησ ασπιλοσ. Et in hac significatiōe accipit: qz illuc tanq̄ ad centrū libroz mebra cōueniūt. Itē vmbilic' dicit ligamentū intēti noz q̄ mediā fere vtrius planticē obtinet: cui' simi/ tudine paru' circūl' in terra descrip' ad cognoscen/ dos vtrōs vmbilic' d̄. Plī. Per hūc mediā lōgitu/ dinē duci sarculo sulcū vel cinere lineā mediāq̄ circū/ scribi circulo paruo q̄ vocat' vmbilicū. Itē parui ac rotūdi politiq̄ lapilli eadē rōne vmbilici dicūt. Cice. Tūc ouo excellētissimi viri reparascere maxime vide bant cū ex vbe tanq̄ et vinculis ambulāsent et ad ca/ itā laurentiq̄ conchas et vmbilicos legere consue/ uissent. Itē vmbilici onamēta et veluti clauiculi qd̄az quib' libri onant' et gēme ligant'. Bar. Quid pro/ dest mihi tā macer libellus: Nullo crassior: vt sit vmbilico. Plī. Et alios cōuenit nō oportere p̄forari qz sit absoluta bonitas vmbilicis statim ex auro capita cōprehēdēt'. Et poete frequēt' vñ sunt cū exactū opus significat: vt ad vmbilicos se venisse dicit. Hora. in epo. Promissuz carne sados ad vmbilicū adducere: qd̄ eponeit Porphirio ad vmbilicū addu/ cere. p̄ finire et cōsumare op' posuit. Hora. Quia in sine libri ex ligno aut osse vmbilici solēt poni. In quē sentium et Bar. sine tertū clausit. D̄be tā satis obe li belle: iā puenimus vsq̄ ad vmbilicū. Tu. pcedere ad huc et ire q̄ris. Dicit vmbilicatū dicim' qd̄ vmbilicos habet: vel qd̄ ad vmbilici similitudinē factū est. D̄u' diminutiū est vmbilicū: quo noie etiā dicit' est ge/ nus ostrei marini: q̄ vmbilicū modū suauit' coeat. Vmbilicatim significat p vmbilicos.

Vmbrā aer carēs sole: qd̄ sit alicui' corpōis obiectu q̄/ serim nubiū. Hiero. Umbrā sit ex lumine et corpore Quidā απο τω ομβροσ qd̄ est imber vmbiam appellatā existimāt q̄ oēs vmbre bumide sint. Cū/ bre etiā dicunt q̄s faciūt pictozes: vt imagines q̄ pla ne sunt solide videant: qd̄ dicit' adumbrare. Vmbre etiā dicunt infero q̄ imagines Cūrg. Umbrarum hic lo' somni nocitūz opoz. Corpa vna nefas stygia

Vmbella diminū. ab vmbra: et vmb' (veccare carina. bella q̄ ponebat in theatris ad arcendum solem.

Vmbraclū locus in quo est vmbra. Bar. li. j. de re rus. Drope areā faciūda vmbraclū quo secedant boies in glū tpe meridiano. Et apud Esaiā. Derelinq̄ filia syon vt vmbraclū in vinea: et sicut rugiū in cucu/

Vmbro as: regēdo vmbra facio. Cū' cōpo' (merario. sita magis sunt in vlu: scilicet adumbro: inumbro: ob umbro. Col. li. v. Duz incremento suo vites inumbrē

Et in euāg. Et virtus altissimi obūbrabit tibi. Aug. Adumbrato mysterio helyas loquit'. Aliq̄ ponit p̄ defendo tractū ab arboribus.

Vmbro nomen flum̄ q̄ in vbraie nauigabilis q̄ et lamber a Plinio dicitur.

Vmbritic' a um qd̄ ē ex vmbra seu ad similitudinē vmbre. Aug. li. ij. cō. Nō saltē vt est qdā defectura spēs et vmbatica vitūs fallitū'. Vmbritic' hō dicit' est a Plau. trapezita q̄ in vmbra sub tecto vitā agit ocio/

fas. Artes qz et negocia vmbatica noianē i qd̄ p̄ de sidiā in vmbra elanguescimus.

Vmbatile penultima corepta qd̄ vmbatium est: vt vi ta vmbatilis: que vmbra atq̄ opaco marcescit: seu in vmbra et ocio domestico degitur. Studio s̄ vitam vmbatitem colūct quos libri docent in vmbra et ocio vt inquit Cice. p̄ Cor. Bal. Item pro Durena. Ce/

dar inquit stilus gladio: vmbra soli. Res etiam vmbatiles dicunt que sunt per inuolucra et inuicitatē

qualis vmbra est.